

2020-10-12

Näringsdepartementet, Pontus Holm, f.v.b. till Näringsminister Baylans polsak

Desinfektionsmedelssituationen till följd av Corona-pandemin: Rapport från BPHR om läget hösten 2020

I våras påverkades situationen starkt av att efterfrågan på råvaror och produkter var mycket hög, inte bara i Sverige utan i hela världen. Läget nu efter sommaren är mer stabilt än under våren. Tillgången och efterfrågan börjar stabilisera sig på en högre nivå än "vanligt" och tillverkarna/leverantörerna har nu högre kapacitet och kan i de flesta fall svara upp emot efterfrågan.

Priset på råvaror har också stabiliserat sig på en något högre nivå. Under våren ledde brist på vissa råvaror, fr.a. nämns etanol och isopropanol, till kraftigt ökade priser.

Generellt bedöms tillgången på råvaror vara under kontroll, men det har krävt stora insatser från företagets sida för att säkra en god tillgång. Fortsatt läggs mer resurser än normalt på att säkerställa leveranser av "rätt" material och man är beredd på längre leveranstider.

Medlemsföretag, som sedan tidigare tillverkar och säljer desinfektionsmedel, arbetar fortsatt med att uppfylla ordinarie lagar och förordningar. Så t.ex. ser man till att säkra leveranser av etanol från leverantörer som uppfyller biocidförordningens krav gällande artikel 95-listan. I princip är också alla produkter märkta korrekt på svenska och säkerhetsdatablad är på svenska. Detta, liksom att visa testresultat för effektbevisning, bedöms viktigt för att uppfylla specifikationer i avtal med kunder.

När det gäller denatureringsmedel finns signaler från företagen om att det är värdefullt med de tillfälliga regeländringar som införts av Folkhälsomyndigheten och att de regeländringarna borde kunna permanentas.

Det bedöms viktigt att myndigheternas kommunikation om gällande regelverk är tydlig. Här har också branschföreningen en roll som länk mellan myndigheter och medlemsföretag.

Viss oro finns för att smittläget internationellt återigen påverkar råvarutillgången för företag i Sverige och att situationen på nytt blir "svajig". Dock står nu både leverantörer och kunder bättre rustade för ett ev. ökat behov av desinfektionsmedel och försämringar i smittläget.

En samstämmig bild är att det råder viss brist på förpackningsmaterial/flaskor och framför allt pumpar, som normalt produceras i Asien och skeppas därifrån. Nu söker man möjlighet till leverantörer på närmare håll.

Att ha i åtanke är att BPHRs medlemsföretag säljer desinfektionsmedel inte bara till vård och omsorg, utan också till industrin, där inte minst livsmedelsindustrin kräver tillgång på desinfektionsmedel för att leva upp till livsmedelslagstiftningen och säkerställa att livsmedel som säljs/serveras är säkra. Samma höga hygienkrav finns i restauranger och storkök.

Vissa desinfektionsmedel är registrerade som medicin-tekniska produkter och måste därmed uppfylla regelverket för sådana produkter och specifikationer från kunder.

Det finns en oro i ett längre perspektiv, som hänger samman med det extremt krävande regelverk som EUs biocidförordning utgör. F.n. finns inte krav på godkännandeförfarande för t.ex. etanolbaserade handdesinfektionsmedel, men när etanol så småningom blivit godkänd som aktiv substans enligt biocidförordningen kommer de etanolbaserade produkterna också att omfattas av godkännandekrav. Det innebär mycket höga kostnader, vilket man befärar kommer att leda till att många företag slås ut och produkter försvinner från marknaden. I händelse av en framtida pandemi kan det innebära stora problem i Europa att få fram de nödvändiga produkterna.

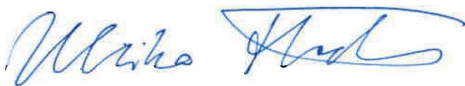
Dessutom är oron stor över vad resultatet blir av nu pågående arbete på EU-nivå gällande harmoniserad klassificering av etanol (under CLP-förordningen) och utvärdering av etanol som verksamt ämne (under biocidförordningen). Beroende på utfallet i dessa processer kan konsekvenserna för etanolinnehållande produkter bli omfattande och få mycket stor inverkan på möjligheterna att sälja och använda produkterna i framtiden.

Otydlig information utåt från Socialdepartementet och Socialstyrelsen under våren gällande "nationella inköp" ledde till förvirring, inte minst på kommunal nivå. På många håll trodde man att man skulle få tillgång till den statligt inköpta volymen, men när så inte blev fallet var det mycket värdefullt att leverantörerna tydligt aviserade vad de kunde erbjuda. Förvirring rådde också bland företag, särskilt sådana som i normalfallet inte levererar till vård och omsorg. Frågan man ställde sig var: Vart ska vi vända oss med de produkter vi skulle kunna erbjuda och vilka volymer efterfrågas? Transparensen i det nationella inköpet har också varit något som vi som branschförening efterfrågat och så småningom fått svar på.

Från branschföreningens sida har vi också bett Socialdepartementet och Socialstyrelsen om förtydligande när det gäller den information som gått ut via media, presskonferenser m.m. om regeringsuppdrag, lagersituation etc. För vår bransch är det avgörande att få besked om i vilken utsträckning (hand)desinfektionsmedel omfattas när myndigheterna uttrycker sig i termer som "personlig skyddsutrustning". Här söker vi fortfarande svar på vår fråga. Oklarhet gör det svårt för företagen att planera och ha beredskap. Så kan inte minst lagersituationen i regioner och kommuner - och kanske från det nationella inköpet - i stor utsträckning påverka efterfrågan nästa år.

För våra medlemsföretag, som representerar den seriösa branschen, är regelefterlevnad av central betydelse. Därför arbetar vi från branschföreningens sida med bevakning av marknaden och tipsar kontinuerligt Kemikalieinspektionen om (hand)desinfektionsmedel, t.ex. då vi inte hittar företag i produktregistret. I samtliga tips ber vi myndigheten att kontrollera att företaget uppfyller gällande lagstiftning och att produkterna är korrekt märkta och i övrigt uppfyller gällande regler.

BRANSCHFÖRENINGEN PROFESSIONELL HYGIEN & RENGÖRING

Ulrika Flodberg, VD

0708-98 81 81, ulrika.flodberg@ktf.se

Om BPHR

BPHR är branschorganisation för företag som importerar, tillverkar och marknadsför kemisk-tekniska produkter, redskap och maskiner för professionell hygien, rengöring och underhåll inom en rad olika marknadssegment, t.ex. personlig hygien, lokalvård, restauranger, storkök, tvätterier och fordonsrengöring. Kunderna finns inom såväl privat som offentlig sektor. Lagstiftningsfrågor inom hälsa och miljö är vårt absolut viktigaste arbetsområde. BPHR är en del av KTF (Kemisk Tekniska Företagen).